CZĘŚĆ XXXIX — № 39. ROK 20 — (1849.)

TYGODNIK
PETERSBURSKI
GAZETA URZĘDOWA
KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we WTORKI i PIĄTKI. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena: ROCZNA w Rossyi z pocztą, a w Stolicy, z noszeniem do mieszkań, 15 rubli. PÓŁROCZNA 8 rubli srebrem.

WTOREK, 31 Maja. / 12 Czerwca.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, 30 Maja. / 11 Czerwca.

Przez Rozkaz dzienny Cesarski z dnia 19 Maja Dowodzący Szosteńską prochownią Jenerał-porucznik *von Gerbel 1* mianowany sprawującym obowiązki Inspektora Prochowni.—Pełniący obow. Dowodzącego Ochteńską Prochownią Jenerał-major *Sinielnikow 1*, Dowodzącym prochownią Szosteńską. — Naczelnik fabryki kapsułek w Ochcie, pułkownik artylleryi *Fadiejew*, mianowany pełniącym obowiązki Dowodzącego tameczną prochownią. — Dowodzący 2 brygadą Konnej Artylleryi i bateryą № 3, pułkownik *Komsin*, mianowany Dowodzącym 3 dywizyą artylleryi Konnej, na miejsce Jenerał-porucznika *Kuprianowa 2*. — 20 tegoż m. liczący się w jezdzie Jenerał-major *Osorgin* mianowany Dowodzcą 1 brygady 3 dywizyi lekkiej jazdy, na miejscie Jenerał-majora barona *Kaulbars 1*, który zaliczony zostaje do 2 dywizyi dragonów. — Dowodzca pułku Achtyrskiego huzarów Jenerał-major *Komar 1* mianowany Dowodzcą 1 brygady 5 dywizyi lekkiej jazdy, na miejsce Jenerał-majora *Roop 1*, który zaliczony zostaje do 5 korpusu piechoty.

— Przez Rozkaz dzienny Cesarski z dnia 21 Maja, Zarządzający korpusem Mierniczym, Radzca Tajny Senator *Murawjew*, przyjęty zostaje na nowo do służby wojskowej i zaliczony do armii, z zachowaniem dotychczasowych obowiązków.

— N. Cesarz rozkazał: w Telszewskiem Rzymsko-Katolickiem Seminarium przydać osobnego nauczyciela języka rossyjskiego i historyi, z pensyją roczną 500 r.

— Gazety Petersburskie zawierają ogłoszenie następujące:

«Rektor Cesarskiego Uniwersytetu S.-Petersburskiego uznaje za obowiązek podać do wiadomości powszechnej, że w roku bieżącym uczniowie nie będą przyjmowani do Uniwersytetu, z powodu iż w zakreślonej liczbie słuchaczy Uniwersytetskich, niema żadnego wakansu.»

O CHOLERZE.

W Petersburgu: po 25 Maja pozostawało chorych 55 — w ciągu doby przybyło 17 — wyzdrowiało 3 — umarło 4 — po 26 Maja pozostało chorych 65.

W ciągu doby przybyło 14 — wyzdr. 5 — umarł 11 — po 27 Maja pozostało chorych 63.

W ciągu doby przybyło 14 — wyzdr. 3 — umarło 3 — po 28 Maja pozostało chorych 71.

W ciągu doby przybyło 10 — wyzdr. 8 — umarło 3 — po 29 Maja pozostało chorych 70.

KROLESTWO POLSKIE.

Warszawa, 31 Maja.

Onegdaj, o godzinie 9 rano, na Pradze pod rogatką Moskiewską, Najjaśniejszy Cesarz Jmć w towarzystwie JO. Xięcia Feldmarszałka Namiestnika Król., odbyć raczył przegląd dwóch bataljonów pułku Rewelskiego strzelców, dywizyonu żandarmskiego pułku, oraz oddziału pułku konno-muzułmańskiego.

— Onegdaj o godzinie 11 rano, J. C. K. Mość znajdował się w kaplicy pałacu Łazienkowskiego, na nabożeństwie. — Wieczorem Najjaśniejszy Pan zaszczycić raczył obecnością swoją teatr w Pomarańczarni, gdzie przedstawione były: komedya *Dwaj bracia* i *Divertissement tancerskie*.

— Wczoraj o godzinie 10 rano, odczytano w kościele metropolitalnym Świętego Jana i we wszystkich kościołach

Warszawskich, tak świeckich jako i zakonnych *Najwyższy Manifest*, pod dniem 26 Kwietnia r. b. wydany, z powodu wystąpienia wojsk Cesarsko-Rossyjskich na pomoc N. Cesarzowi Austryackiemu, w celu przytłumienia rokoszu w Węgrzech i Siedmiogrodzie, przy odprawieniu solennej mszy świętej na intencyę, aby Wszechmocny orężowi tychże wojsk pobłogosławić raczył. — Na nabożeństwie tém urzędnicy wszelkich władz znajdowali się.

— O postępie cholery w Królestwie Polskiém otrzymano następujące wiadomości: *Gubernja Warszawska:* od 25 Kwietnia (7 Maja) do 11 (23) Maja pozos. 4, przyb. 38, wyzd. 13, umar. 16, pozos. 13. — *Gubernja Radomska:* od dnia 4 (16) do 10 (23) Maja zacho. 11, umar. 6, poz. 5. — *W mieście Warszawie:* od dnia 20 grudnia (1 Stycznia) 1848—9 r. do dnia 16 (28) Maja zachor. 109, wyzd. 26, umar. 68, pozost. 15.

—

ZDANIE SPRAWY BANKU POLSKIEGO ZA ROK 1848.

(Dokończenie).

Ilość wypuszczonych w obieg biletów bankowych, wynosiła w r. 1847 rs. 10,000,000 to jest; za summę rs. 8,000,000 odpowiadającą wysokości kapitału uposażenia Banku, i za summę rs. 2,000,000 które na mocy Najwyższego Ukazu Najjsnieszego Pana z dnia 2 (14) Lipca 1845 r. wypuszczone zostały w obieg, na udzielenie pożyczek właścicielom dóbr ziemskich, a to za złożeniem do depozytu Komissyi Umorzenia, obligów skarbowych, za rs. 2,250,000 na zabezpieczenie powiększonej w kursie ilości biletów bankowych.

Wyrabianie i puszczanie biletów w obieg, odbywało się pod ścisłą kontrollą i nadzorem Kommissyi Umorzenia, a wymiaua ich na srebro była dopełnianą ze wszelką gotowością, do czego Bank w zastosowaniu się do obowiązujących przepisow, posiadał w każdym czasie, nietylko odpowiedni, ale nawet większy, aniżeli przepisy wymagają, zapas monety brzęczącej, bo ten z końcem roku 1847, wynosił rs. 2,353,371 k. 8.

W roku tym, wymiana biletów na srebro, w dziennem przecięciu, dochodziła do rs. 7,000; a pozostałość ich w kassie wynosząca z końcem roku rs. 377,830 dowodzi, że bilety bankowe, w obrotach pieniężnych były więcej poszukiwane jak moneta brzęcząca.

Co do biletów zużytych, wyjętych z obiegu, tych, w zamian za nowe, Komissya Umorzenia w ciagu r. 1847 odebrała od Banku do zniszczenia, za rs. 2,823,165, a następnie była obecną przy publiczném ich spaleniu.

Przy sprawdzeniu zaliczeń na przedsiewzięcia handlowe i przemysłowe, Komissya Umorzenia przekonała zię, że pomiędzy temi:

Papiernia w Jeziornie i Warzelnia soli w Ciechocinku, z powiększeniem produkcyi swych wyrobów, nietylko opłaciły przynależne prowizye od poczynionych dawniej na te zakłady zaliczeń, ale nadto osiągnąć zdołały w roku 1847, przewyżkę zysków, która na zmniejszenie tychże zaliczeń została użytą.

Fcbryka machin na Solcu, lubo w roku tym zostawała w biegu, i wyrobiła przedmiotów za rs. 150,000, atoli w stosunku do wyłożonego na nią kapitału, nie przyniosła Bankowi odpowiedniego procentu.

Również Magazyn w Nowymdworze, wydzierżawiony Intendenturze Czynnej Armii za rs. 10,000 rocznie, nietylko nie dostarczył odpowiedniego dochodu, ale nawet pociągnął za sobą koszta na jego utrzymanie i administracyą.

Obydwa te zakłady, niedające Bankowi należnego procentu, wymagają obmyślenia zaradczych środków, do zapewnienia zwrotu wyłożonych na nie tak znakomitych kapitałów, i skierowania ich, w zyskodajnych obrotach do właściwego przeznaczenia.

Co do lasów Płockich i Augustowskich, oraz tartaku parowego w Jaworze, Bank po zamknięciu tych przedsięwzięć, zajmuje się dalszą sprzedażą pozostałych na gruncie zapasów drzewa, oraz machin i innych materyałów; atoli przy zrealizowaniu poczynionych na nie zaliczeń, a szczególniej, przy ściągnieniu od pojedyńczych dłużników, przypadających mu należytości, trudno będzie uniknąć cząstkowych niedoborów i straty.

Po oddaniu Kanału Augustowskiego Zarządowi Kommunikacyi, ustanowiony przez Radę Aministracyjną Królestwa Komitet, do sprawdzenia pod względem technicznym rachunków, z poczynionych na kanał zaliczeń, blizkim już jest ukończenia poruczonej mu pracy, i nie pozostaje, jak oczekiwać ostatecznego przyznania i uregulowania zwrotu przypadającej Bankowi z tego tytułu należytości.

Co do zaliczeń Górnictwu Krajowemu poczynionych, z których jedne odnoszą się do epoki dawniejszej, drugie teraźniejszemu Wydziałowi zostały udzielone, tych zwrot, przez Komissyą Rządową Przychodów i Skarbu, dostatecznie jest zapewniony.

Zaprowadzone w dobrach Ostrowieckich fabryki, wyprodukowały w ciągu r. 1847 żelaza centnarów 32,106; mimo tego wszakże, tak na przysposobienie ich do biegu, jakoteż na samą produkcyą żelaza, znacznych jeszcze wymagały nakładów; atoli na przyszłość, przy dalszem ich rozwinięciu i postępie, korzystniejszych należy spodziewać się rezultatów.

Zakład wyrobów lnianych w Żyrardowie, od 1 Czerwca 1847 r. zostający pod zarządem Banku, również potrzebował znacznych funduszów, tak na kapitał obrotowy, jakoteż na produkcyą swoich wyrobów.

W roku tym, wyprodukowano wprawdzie płótna i innych wyrobów lnianych, za rub. sr. 25,380 k. 25, atoli wyroby te, jak równie zapasy z dawniejszej produkcyi pochodzące, już to z powodu sprowadzenia w tymże czasie do kraju z zagranicy, znacznej massy płótna i zniżenia się jego ceny, już to z powodu miejscowych okoliczności, doznały chwi-

lowego w sprzedaży utrudnienia. Bank wszakże, po nabyciu tego zakładu na swoją własność, przedsiębierze wszelkie środki, do ulepszenia produkcyi jego wyrobów, i zapewnienia na nie odbytu, czy to w kraju czy za granicą, ażeby na przyszłość, z korzyścią dla handlu i z pożytkiem dla przemysłu krajowego, odpowiednie swoim nakładom zapewnić mógł zyski.

Po szczegółowem roztrząśnięniu i zbadaniu wymienionych powyżej obrotów bankowych i osiągniętych z nich skutków Komissya Umorzenia powzięła w ogólności to przekonanie, że Bank nie spuszczając z widoku głównych celów, zasadniczą ustawą tej Instytucyi wskazanych, w roku tym, i lokacyą powierzonych sobie funduszów, dopełniał z należytą na ich bezpieczeństwo skrupulatnością i zarazem starał się przychodzić w pomoc wszystkim odnogom przemysłu krajowego, handlu i rolnictwa.

A lubo w skutek nadzwyczajnych za granicą przesileń, w skierowaniu nad wszelką miarę kapitałów do przedsięwzięć kolei żelaznych, wynikły stąd brak funduszów dla innych obrotów przemysłowych i handlowych, wpłynął głównie na zniżenie się kursu papierów publicznych i spowodował w ogólności znaczne straty wszystkich prawie Banków i domów handlowych zagranicznych, to przecież Bank Polski, oprócz przemijającego zniżenia wartości papierów, znajdujących się w jego posiadaniu, żadnego w swych obrotach nie doznał zatamowania i zawodu.—Owszem, Bank ten osnowany na silnej podstawie, wsparty opieką i pomocą Rządu, utrzymać potrafił kredyt swoj niezachwiany, i przyczyniając się do ogólnych kraju pożytków, zdołał dla Skarbu Królestwa, nie mniejsze jak w latach poprzednich osiągnąć zyski.

Komissya Umorzenia Długu Krajowego, o dopełnionem przez siebie sprawdzeniu rezultatów z działań Banku za rok 1847, poniesie Raport swoj roczny do stóp Tronu Najjaśniejszego Pana.

(z Korr. Handl. Przem. i Roln.)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

AUSTRYA. *Wiedeń, 29 Maja.* Następna depesza telegraficzna ogłoszona została w gazecie Wiedeńskiej: «Feldmarszałek-lejtnant hrabia Thurn, donosi z Mestre, pod d. 27 Maja, o godzinie wpół do 7 wieczorem, że, po bombardowaniu przez 24 godzin, twierdza Malghera została opuszczona od nieprzyjaciół i zajęta przez wojska Cesarskie.»

— Szczegóły o zdobyciu Budy przez Węgrów są przerażające. Przez dni kilka od 3 po 13 Maja, z rozmaitemi przerwami Węgrzy bombardowali Budę z wyniosłości otaczających to miasto, a Buda bombardowała zajęty przez Węgrów Pesth na przeciwnym brzegu Dunaju i sprawiała niejednokrotnie pożary. Komendant Budy odmówił żądanej przez Węgrów kapitulacyi. Wieczorem, o godzinie 10 dnia 17 Maja miał miejsce pierwszy szturm; węgrzy dostali się byli na mury twierdzy, ale zostali odparci zostawując 500 trupa; w dniu 19 ponowili szturm, ale też, straciwszy 100 ludzi zmuszeni byli odstąpić. Nakoniec 20 Maja o godzinie 11 wieczorem, wszczęty był trzeci attak i Węgrzy, mający ogromną przewagę liczebną, opanowali miasto o godzinie 6 rano. Po skończonej walce znaleziono pułkownika pułku pieszego Ceccopierri zabitego, Komendant fortecy jenerał-major Hentzi żył jeszcze, ala miał trzy rany śmiertelne. Wszyscy oficerowie Kroaccy i oficerowie Granicy wojskowej byli niemiłosiernie wymordowani. Zamek i domy prywatne, te zwłaszcza gdzie się byli schronili oficerowie załogi, zrabowane. Stratę Węgrów dnia tego obliczają na 40 oficerów i 250 żołnierzy. Jenerał Węgierski Görgey miał pod swém dowództwem w tym szturmie 30,000 żołnierza.

Presburg, 25 Maja. Feldm.-Lejtnant Vogel, który dowodził korpusem wprowadzonym z Galicyi do północnych Węgier, tu przybył, co potwierdza wiadomość o mianowaniu na jego miejsce walecznego jenerała Benedek. Głownodowodzący baron Welden wydał nową proklamacyą do Węgrów i Transylwanów, ale ta nie zdaje się czynić żadnego skutku. W Presburgu ukazała się cholera, ale dotąd śmiertelność jest nieznaczna. — Feldm.-Lejnant von Kempen nakazał w naszém mieście i okolicach nowy popis ludności, ku czemu była mu powodem obecność mnóstwa ludzi podejrzanych, przybyłych z rozmaitych krajów i knujących wszelakie spiski przeciw społecznemu porządkowi.

Wiedeń, 30 Maja. Podług listu z Presburga, z dnia 26 Maja, *Wanderer* donosi, że główna kwatera armii pozostanie w tém mieście jeszcze przez tydzień i że do tego czasu odłożone będzie przejście rzeki Waag. Inna gazeta przeciwnie utrzymuje, że armija przeszła Waag, posunęła się aż do Freistadt i Neustadt i zajęła Tręczyn.

Tyrnau, 28 Maja. Korpus wojsk rossyjskich od 20,000 ludzi wszedł do naszego miasta i zdaje się być w marszu do Gran.

Brünn, 26 Maja. Wojska rossyjskie są rozłożone w Morawii, Szlązku i na całej przestrzeni Galicyi aż do granic Bukowiny i Transylwanii, lecz wszystkie doniesienia zgadzają się w tém, że dotąd nie było mowy o postępie zaczepnym.

Czernowiz 19 Maja. Dziś pierwszy korpus posiłkowy Rossyjski, który dopiero na 21 b. m. był spodziewany, wszedł do naszego miasta. Liczy on 4,000 piechoty, 2 szwadrony jazdy i 24 działa.

— Depesza telegraficzna z Triestu z d. 29 Maja donosi, że miasto Ankona jest ściśle oblegana od lądu i morza przez siły austryackie. W dniach 24, 25 i 26 Maja była silnie ostrzeliwana przez eskadrę. Wodociągi są w ręku oblegających; eskadra i wojsko lądowe są między sobą w w ciągłej komunikacyi.

FRANKFURT. Dodatek nadzw. do gazety *Frankfurter Zeitung* z d. 31 Maja daje następne wiadomości z Hessy

Wielkoxiążęcej: «30 Maja, około godziny 4 po południu, znaczne massy korpusów ochotników Badeńskich zaattakowały wojska Cesarstwa pod Heppenheim. Bitwa trwała do nocy. Po odparciu pierwszego natarcia, wojska te przybrały zaczepną postawę i odepchnęły ochotników aż do Weinheim. Strata tych ostatnich jest bardzo wielka; pola okoliczne są zasłane ich trupami.

«Wszystkie wojska rozrządzalne w okolicach Frankfurtu zostały posłane drogą żelazną do Heppenheim dla wyparcia ostatecznie nieprzyjaciela po za Necker.

«Inny oddział ochotników, ciągnący ku Auerbach przez Odenwald został rozpędzony przez wieśniaków.»

«Droga żelazna od Mein i Necker oddana jest w wyłączne rozrządzenie Głównodowodzącego wojskami Cesarstwa jenerała Peucker. Od dziś rana nie przyjmują na nię ani podróżnych, ani towarów, ani listów; służy jedynie dla przesyłania wojska ztąd do Darmstadt i Bergstrasse.»

— Na posiedzeniu 30 Maja Zgromadzenie, które liczy już nie więcej nad 139 członków obecnych, przyjęło 71 głosem przeciw 64, (reszta nie głosowała) uchwałę następną, wniesioną przez Kommisyą 30 Członków:

1.) Następne posiedzenie Zgromadzenia Narodowego zbierze się w Stuttgardt, w ciągu przyszłego tygodnia, na wezwanie Biura.

2.) Biuro zawezwie natychmiast Członków nieobecnych, oraz ich zastępców, iżby się znalezli w Stuttgardt na 4 Czerwca.

3.) Władza Centralna, z mocy art. 10 Prawa z d. 28 Czerwca 1848, będzie wezwana do udania się do Stuttgardt.

4.) Umocowani krajów, które przyjęły Konstytucyą, będą również zaproszeni do udania się do Stuttgardt, na mocy postanowienia z d. 26 Czerwca.»

W skutek tej uchwały P. Reh, Prezes Zgromadzenia i PP. Jucho i Makowiczka, Sekretarze, złożyli swoje urzędy.

PRUSSY. *Berlin, 2 Czerwca.* Dzisiejszy Monitor Pruski ogłasza 1.) Projekt urządzenia Trybunału polubownego tymczasowego dla krajów sfederowanych niemieckich, postanowiony między Prussami, Saxoniją i Hanowerem — 2.) Okolnik Rządu Pruskiego w imieniu tych trzech Państw, wzywający wszystkie kraje niemieckie do przyjęcia i uznania tego Trybunału — 2.) Szczegółową ustawę wyborów do Drugiej Izby Pruskiej.

— Podług gazety Pocztowej Frankfurtskiej Rząd Pruski wyraził chęć zawarcia rozejmu z Daniją we własném imieniu, bez udziału Władzy Centralnej.

SAXONIJA. *Drezno, 28 Maja.* Król Jmć, cierpiący na gorączkę nerwową, zawsze jeszcze bawi w Königstein. Armija ma być powiększona o 25,000 ludzi. Główniejsze miasta, jako Drezno, Lipsk, i inne, pozostaną do czasu zajęte przez wspólne załogi Saską i Pruską. Jeden z przywodzców buntu Doktor Hauser utopił się w Elbie, a Prezes byłego Rządu tymczasowego P. Tschirner zostaje w czynnej służbie w Komitecie Respublikantskim w Karlsruhe.

HANOWER, *21 Maja.* Dziś rano wyprawiono dwie kompanije strzelców i oddział artylleryi do Harz, gdzie daje się widzieć poruszenie szczególniej w okolicach Gosslar i Osterode.

BAWARYA. *Munich, 27 Maja.* Minister Wojny jenerał-porucznik Lesuire został zaliczony do reformy a na jego miejsce mianowany jen. Lüder, komendant miasta Munich. Twierdzą, że ta zmiana nastąpiła w skutek wypadków w Gemmersheim i Landau.

— W Palatynacie panuje zawsze największa anarchija, herby Bawarskie są rozbijane, żandarmy wypędzeni, lasy spustoszone. Wszakże daje się postrzegać reakcya spowodowana mianowaniem Rządu tymczasowego, zbytkami wszelkiego rodzaju jakich się dopuszcza, szczególniej samowolném i ustawném nakładaniem nowych podatków.

FRANCYA.

PARYŻ, *29 Maja.* Biuro dawnej Izby Konstytującej zgromadziło się dziś i w Gabinecie Prezydencyi nowej Izby wręczyło Prezesowi z wieku, P. Kératry, protokół ostatniego posiedzenia byłego Zgromadzenia Narodowego Wszystko to odbyło się jak najprzyzwoiciej.

Drugie posiedzenie Izby Prawodawczej miało miejsce dziś, bez wielkiej burzy, wyjąwszy chyba jeden epizod hałaśliwy, którym dzień został rozpoczęty. Chciano zmusić Zgromadzenie do wydania okrzyku: «Niech żyje Rzeczpospolita.» Ale większość powstała energicznie przeciw temu narzuconemu demokratyzmowi i dopiero wtedy, kiedy P. de Ségur d'Aguesseau objaśnił przedmiot w sposobie wyrozumowanym, Zgromadzenie powtórzyło okrzyk urzędowy, protestując zarazem przeciw wszelkim usiłowaniom zastraszenia.

— W Gazecie *Indépendance Belge* pod d. 30 Maja czytamy: «Podczas kiedy Zgromadzenie Konstytujące Rzymskie odrzuca warunki podawane jej w imieniu Francyi przez P. Lesseps, jako niezawierające wyraźnego uznania Rpltej Rzymskiej, Rząd Francuzki odwołuje tego agenta za to właśnie, że treścią samą tych warunków uznał tę Rplitą, przez co przekroczył dane mu instrukcye. Taka przynajmniej pogłoska chodziła wczora powszechnie. Ten fakt jaśnie wskazuje, jaką postawę Rząd Francuzki pragnie zachować względem Rzeczypospolitej Rzymskiej.

— *Journal des Débats* daje wyrachowania następujące: «Podług podań, które mamy powody uważać za dokładne, stronnictwo umiarkowane i stronnictwo demokratyczne są reprezentowane w nowej Izbie w sposób następujący:

Umiarkowanych.	505
Ultrademokratów	229
Ogół . .	734.

«Cyfra ogólna głosów, (nie mówimy głosujących), którą przedstawują ci 734 reprezentanci jest 37 miljonów 941,187.

«Jeżeli rozbierzemy każde stronnictwo oddzielnie, znajdziemy, że 505 członków reprezentują massę 26 miljonów 625,383 głosów, podczas kiedy 229 ultrademokratów wy-

rażają tylko 10 miljonów 468,804 co daje w średniej mierze 52,000 głosów za każdym kandydatem umiarkowanym, a 44,000 za każdym kandydatem demokratycznym.

«Dodamy, że w tém porównawczém obrachowaniu głosów, zwracaliśmy jedynie wzgląd na liczbę głosów przypisanych kandydatom wybranym. Owoż poza temi cyframi należy mieć na uwadze, ażeby ocenić całość wyborów, te głosy, które się rozproszyły po kandydatach niewybranych. Te składają znaczną cyfrę, a gdy takie rozproszenie głosów szczególniej ma miejsce pomiędzy kandydatami stronnictw umiarkowanych, łatwo ocenić że przewyżka głosów na stronę umiarkowanych jest jeszcze daleko znaczniejsza niżeliśmy wyżej pokazali. I tak w Paryżu, (że jeden tylko przytoczymy przykład), 60,000 głosów rozbiegło się pomiędzy kandydatami, którzy nie zostali obrani. Jakoż liczbę tych, które były w całej Francyi za kandydatami umiarkowanemi, można bez przesady szacować na 30 miljonów.»

— Redaktorowie naczelni dzienników politycznych codziennych ustanowili pomiędzy sobą Syndykat, złożony z pięciu członków. Są to PP. Lubis, Redaktor *Union;* Duras, *le National;* E. de Girardin *Presse;* Chatard, *la République;* Langlois, *le Peuple.* Syndykat reprezentuje interesa ogólne prassy codziennej publicznej.

— Prokurator jeneralny Rplitej chciał kazać zabrać na poczcie artykuł gazety *le Charivari*, wymierzony na Ministra Oświecenia P. Falloux i pociągnąć do sądu redaktora, który to potwarcze pismo podpisał. Na usilne staranie P. Falloux Urząd Publiczny zaniechał tego poszukiwania.

Paryż, *30 Maja.* Wczorajsze i dzisiejsze posiedzenia Zgromadzenia Prawodawczego były nadzwyczaj do nieprzyzwoitości burzliwe. Wczora stronnictwo Góra, podczas sprawdzania przez Biura Izby ważności wyboru każdego z Członków, wniosło dawno przewidywany zarzut, jakoby wszystkie wybory były mniej więcej sfałszowane przez znany okolnik Ministra Spraw Wewnętrznych P. Leona Faucher. Z liczby Biur Izby pięć jednomyślnie oświadczyły, że okolnik P. Faucher bynajmniej nie wpłynął na ważność wyborów. Wielu członków oppozycyi z naleganiem ponowili tenże zarzut, domagając się iżby przynajmniej te wybory były unieważnione, które odbyły się pod wpływem Ministerijalnego okolnika; ale jak rozpoznać takie wybory od innych? słowem należałoby chyba całe wybory unieważnić i nakazać nowe. W każdym biurze zostały wyznaczone Pod-Kommisye dla roztrząśnienia które z zarzutów pojedyńczych mogą mieć pewny pozor słuszności.

— Pomimo odrzucenia przez Zgromadzenie Konstytujące Rzymskie warunków, podawanych przez P. Lesseps, układy zostały wszczęte na nowych zasadach; wszakże Mazzini usiłuje zwlekać takowe, w nadziei iż we Francyi mianowany zostanie Gabinet rewolucyjny, przyjażny jego zamiarom.

— Nic niemasz dziwnego że w podobnèm usposobieniu umysłów na samym wstępie sessyi prawodawczej, Gabinet dotąd nie mógł być złożony. Zresztą rozmaite o tém chodzą pogłoski; twierdzą że będzie utworzone oddzielne, jak za Cesarstwa, Ministerstwo Policyi, i powierzone Panu Faucher; mówią też że Prezes Rplitej oświadczył, iż jakikolwiek będzie skład Gabinetu, pierwszym z jego strony warunkiem jest, iżby P. de Falloux, obecnie Minister Oświecenia, należał do tego składu.

— Po 23 b. m. Armija francuzka zajmowała dotychczasowe pozycye i nie zdawałą się myśleć o nowym attaku Rzymu.

— Nuncyusz Papieski zaprotestował, jak twierdzą, przeciw warunkom podawanym przez P. Lesseps.

ANGLIJA.

LONDYN, *29 Maja.* Gazety Londyńskie nie zawierają nowin Parlamentowych, gdyż Izby nie zebrały się jeszcze po wyścigach konnych w Epsom.

— Umarł xiążę de St. Albans, dziedziczny Wielki Sokolnik Anglii. Był on żonaty z wdową sławnego z bogactw bankiera Coutts, matką niemniej słynnej miss Burdett Coutts, na którą spada w tej chwili wielka część fortuny Xięcia jej ojczyma, która była w jego ręku, jako dożywotnika po żonie.

— Znana autorka Marya Edgeworth, której powieści tak były przed niewielu jeszcze laty poczytne w całej Europie, umarla w Longford, w wieku lat 83.

— Listy odebrane z Washington donoszą, że Rząd Stanów Zjednoczonych zamierza posłać wyprawę na odszukanie sira Johna Franklin w morzach polarnych, zkąd od lat dwóch żadnej nie otrzymano wiadomości. Jeden z przeznaczonych na to okrętów opłynie przylądek Labrador i będzie czynił poszukiwania w ciaśninie Davis, drugi zwiedzi ciaśninę Behringa.

WŁOCHY.

PARMA. J. K. Wysokóść Xiążę Parmy odbył swój wjazd uroczysty do Placencyi 16 Maja a nazajutrz opuścił to miasto udając się do Parmy.

RZYM. Rozeszla się była pogłoska że Garribaldi, wyszedłszy z Rzymu na czele 11,000 żołnierza, rozbił na głowę armiją Neapolitańską. Pogłoska ta nie potwierdziła się urzędowie, ale oto są wiadomości, które gazeta *Indépendance Belge* odebrała przez Marsyliją, pod d. 27 Maja, z Państwa Papiezkiego: «Statek parowy przybyły do Marsylii z Neapolu 23 Maja, potwierdził ważną wiadomość, którą można już było przewidywać z poruszenia wstecznego armii Króla Ferdynanda II, który się cofnął z Albano na Velletri, stosując się do życzenia jen. Oudinot i niechciał czekać dalej w położeniu, gdzieby Rzymianie znowu przyszli go attakować i gdzie, nawet w razie zwycięztwa, nie mógłby korzystać z odniesionych zwycięztw.

«Jego mały korpus był ciągle wystawiony na attaki rzymian; po rozprawie z Garribaldi i powrocie jego do Rzymu wysłali oni znowu dwie kolumny na przeciw dywizyi Neapolitańskiej. 19 Maja zaszła nowa bitwa, neapolitańczycy odparli attak z większém powodzeniem niż pod Palestrina i

zadali Mazzinianom dość znaczną klęskę, ale nie będąc w takiej sile iżby iść na szturm Rzymu, i unikając zajścia politycznego z jenerałem francuzkim, Król Obu Sycylij cofnął swoje wojska aż na granice Abruzzów.»

— Austryacy ciągną wprost na Rzym ze swą armiją. Po kolei w swym pochodzie zajęli Imola, Faenza, Forli, Cesena, Rimini, nie spotkawszy żadnego oporu w miastach lub wsiach okolicznych.

— Podług gazet Toskańskich z dnia 20 Maja, po odmówieniu przez Zgromadzenie Konstytujące warunków podawanych przez P. Lesseps w imieniu Francyi, jen. Oudinot postanowił niezwłocznie szturmować Rzym i całe miasto jest w największej trwodze. Triumwirowie prosili o dwa dni czasu dla podania od siebie warunków, ale P. Lesseps odpowiedział, że do Francyi należy podawać warunki nie zaś je przyjmować. Twierdzą też że wszyscy francuzi odebrali rozkaz opuszczenia Rzymu z powodu gotującego się attaku.

— Wiadomości o zdrowiu Króla Sardyńskiego w dacie 26 Maja są bardziej pomyślne; J. K. Mość ma się lepiej.

DANIJA.

KOPENHAGA, *25 Maja.* Na dzisiejszém posiedzeniu Stanów Duńskich prawo zasadnicze zostało ostatecznie przyjęte po trzykrotném odczytaniu ogromną większością 119 głosów przeciw 4.

HISZPANIJA.

MADRYT, *22 Maja.* Wojna domowa w Katalonii z Montemolinistami jest ukończona ostatecznie; Tristany, z ostatniemi niedobitkami swoich oddziałów, schronił się do Francyi.

— Gazety z Barcelony donoszą o wypłynieniu ztamtąd dywizyi składającej wyprawę do Włoch, udaje się ona wprost do Terracina. Dowodzca, jenerał Cordova, zawinie wprost do Gaety dla wzięcia tam rozkazów od Papieża.

TURCYA.

W Journal de Constantinople, z dnia 4 Maja czytamy: «Skutkiem Konferencyj odbytych ostatniemi dniami, Porta i Poselstwo Rossyjskie zgodziły się na zasady podług których ma stanąć układ ostateczny w zajściu, jakie miało miejsce między dwoma Rządami, w przedmiocie spraw Mołdawo-Wołoskich.

NAJPOŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

LONDYN, *31 Maja.* Królowa z Rodziną wróciła do Londynu. — Spokojność nie jest bynajmniej przywrócona w Kanadzie; 11 Maja było nowe zaburzenie w Montréal, i dom, gdzie w tym dniu Wielkorządzca obiadował ze swemi Ministrami, był attakowany kamieniami. — Brat Wielkorządzcy lorda Elgin przybył do Londynu i przywiozł dymissyą tego ostatniego; ale Rząd w wyrazach nader pochlebnych dla Wielkorządcy odmówił udzielenia takowej.

PARYŻ, *1 Czerwca.* (Przez statek parowy.) Zgromadzenie Prawodawcze obrało dziś swoim Prezesem Pana Dupin (starszego) 336 głosami na 609 głosujących. P. Ledru-Rollin miał 183 a P. de Lamoricière 76 głosów. Sześciu Viceprezesi są: PP. Baroche, Bedeau, Jules de Lasteyrie, Denys Benoit, de Seze i Tocqueville. Z nich trzej należą do strony prawej i środka prawego, a trzej do środka lewego, czyli stronnictwa P. Dufaure.

— Gabinet dotąd nie jest złożony, P. Odilon Barrot, Passy, Dufaure i de Rémusat byli już zgodzili się na przyjęcie portfelów, posłano nawet tę wiadomość do druku w Monitorze, kiedy wczorajszej nocy druk ten został wstrzymany. Cała trudność leży na P. Dufaure, który nie chce aby jen. Changarnier pozostał przy dowodztwie siły zbrojnej, albo jeżeli ma pozostać ażeby portfel Wojny był dany jenerałowi de Lamoricière, co, z powodu niechęci między temi jenerałami. jest rzeczą niepodobną.—Twierdzą że na naleganie Nuncyusza Papiezkiego czynności P. Lesseps, umocowanego do układu z Rzymem, będą przez Rząd nasz unieważnione.

WŁOCHY. Wejście wojsk Austryackich do Florencyi zostało obwieszczone urzędowie w Turynie w skutek depeszy telegraficznej z Genui z 26 Meja.—Rzym gotuje się zawsze do przyjęcia attaku francuzów; ci wszakże nie zrobili żadnego nowego poruszenia. — Wiadomość o cofnięciu się wojsk Neapolitańskich ku granicy i o postępach wojsk austryackich w Państwie Papiezkiém potwierdziła się. — Triumwirat wydał nową proklamacyą wzywając lud do wojny.—Na czas nieobecności jenerała Roselli, dowodztwo całej siły zbrojnej powierzone zostało pułkownikowi Mezzacappa.

AUSTRYA. Przed opuszczeniem Malghera powstańcy wyprowadzili całą ciężką artylleryą. Wenecyanie zaczynają prosić o układ. Austryacy po wzięciu Malghera opanowali jeszcze fort San Giuliano. Marszałek Radecki zamierza w dniu 20 Maja zacząć bombardować samo miasto Wenecyą.— 14 Maja Kossuth wykonał przysięgę w obec Parlamentu Debreczyńskiego, na godność Gubernatora. Jest to powtórzenie faktu historycznego, tak bowiem Hunyady, ojciec Króla Macieja Korwina, przybierał tytuł Gubernatora podczas bezkrólewia, aż do obioru Króla Władysława z domu Habsburskiego. Obrzęd ten nie uczynił wielkiego wrażenia. — Donoszą z Budy, że jenerał Hentzi umarł z ran w nocy na 22 Maja.—Donoszą z Presburga że znaczna liczba Magnatów Węgierskich ogłosiła werbunek magyarów dla złożenia, na wzor korpusu hrabi Szirmay, oddziału ochotników dla wojowania przeciw powstańcom. Rada Gminna Presburska zapewnia 20 florenów zadatku dla każdego ochotnika, który się pod chorągiew dobrej sprawy zaciągnie.

(Journ. de S. P. Psz. Poln. R. I.)

Позволяется печатать. 30 Мая 1849 года. *Цензоръ И. Срезневскій.*
W DRUKARNI WOJENNEJ.